

ROZPORZĄDZENIE RĄDY MINISTRÓW

z dnia 19 września 1983 r.

w sprawie aplikacji radcowskiej.

Na podstawie art. 39 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. Nr 19, poz. 145) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Aplikację radcowską organizują i prowadzą organy Państwowego Arbitrażu Gospodarczego, kierując się potrzebą zapewnienia przygotowania aplikantów do należytego i samodzielnego wykonywania zawodu radcy prawnego, zgodnie z zadaniami jednostek organizacyjnych.

2. Organy Państwowego Arbitrażu Gospodarczego przy organizowaniu i prowadzeniu aplikacji radcowskiej współdziałają z organami samorządu radców prawnych, z organami państwowymi oraz z jednostkami organizacyjnymi.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — rozumie się przez to ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. Nr 19, poz. 145),
- 2) aplikancie — rozumie się przez to aplikanta radcowskiego,
- 3) jednostce organizacyjnej — rozumie się przez to jednostki wymienione w art. 4 ustawy,
- 4) okręgowej komisji arbitrażowej — rozumie się przez to okręgową komisję arbitrażową, w której okręgu ma miejsce zamieszkania osoba skierowana na aplikację radcowską,
- 5) okręgowej izbie radców prawnych — rozumie się przez to okręgową izbę radców prawnych, w której okręgu ma miejsce zamieszkania osoba skierowana na aplikację.

§ 3. 1. Kandydata na aplikację radcowską kieruje jednostka organizacyjna spośród swoich pracowników.

2. Pracownik jednostki organizacyjnej może być skierowany na aplikację radcowską, jeżeli spełnia wymagania wymienione w art. 24 ust. 1 pkt 1—5 ustawy i po ukończeniu wyższych studiów prawnych co najmniej przez rok był zatrudniony w jednostkach organizacyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

3. Na aplikację radcowską powinni być kierowani przede wszystkim pracownicy zatrudnieni przy wykonywaniu czynności z zakresu obsługi prawnej.

§ 4. 1. Skierowanie pracownika na aplikację radcowską następuje na jego wniosek lub za jego zgodą, po

zasięgnięciu opinii radcy prawnego jednostki organizacyjnej.

2. Do skierowania jednostka organizacyjna załącza uzasadnienie skierowania kandydata na aplikację radcowską, dyplom ukończenia przez niego wyższych studiów prawnych oraz życiorys i kwestionariusz osobowy.

3. Skierowanie składa się w okręgowej komisji arbitrażowej.

§ 5. 1. O przyjęciu lub odmowie przyjęcia na aplikację radcowską decyduje prezes okręgowej komisji arbitrażowej po zasięgnięciu opinii rady okręgowej izby radców prawnych.

2. O przyjęciu lub odmowie przyjęcia na aplikację radcowską prezes okręgowej komisji arbitrażowej zawiadamia jednostkę organizacyjną, kandydata skierowanego na aplikację radcowską oraz radę okręgowej izby radców prawnych.

3. Na odmowę przyjęcia na aplikację radcowską jednostce organizacyjnej przysługuje skarga do Prezesa Państwowego Arbitrażu Gospodarczego w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej zawiadomienia o odmowie przyjęcia na aplikację radcowską. Przepis § 4 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. Listę aplikantów prowadzi okręgowa komisja arbitrażowa.

§ 6. 1. Jednostka organizacyjna jest obowiązana umożliwić pracownikowi odbywającemu aplikację radcowską uczestniczenie w zajęciach szkoleniowych określonych programem aplikacji radcowskiej oraz przystąpienie do egzaminu radcowskiego.

2. Pracownikowi odbywającemu aplikację radcowską należy udzielać zwolnień od pracy w wymiarze nie przekraczającym dwóch dni w tygodniu w celu jego udziału w zajęciach szkoleniowych.

3. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej zawiadamia jednostkę organizacyjną o terminach zajęć szkoleniowych aplikanta.

§ 7. Jednostka organizacyjna powinna w miarę możliwości zatrudnić pracownika odbywającego aplikację radcowską przy wykonywaniu czynności z zakresu obsługi prawnej, powierzając kierowanie jego pracą zawodową radcy prawnemu, jako patronowi, wyznaczonemu przez radę okręgowej izby radców prawnych.

§ 8. 1. W razie skreślenia aplikanta z listy aplikantów w wypadkach wymienionych w art. 37 ustawy, prezes okręgowej komisji arbitrażowej zawiadamia o tym jednostkę organizacyjną zatrudniającą aplikanta, aplikanta oraz radę okręgowej izby radców prawnych.

2. Na skreślenie z listy aplikantów jednostce organizacyjnej oraz aplikantowi przysługuje skarga do Prezesa Państwowego Arbitrażu Gospodarczego w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o skreśleniu. Prezes Państwowego Arbitrażu Gospodarczego po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych rozstrzyga sprawę ostatecznie.

§ 9. Prezes Państwowego Arbitrażu Gospodarczego, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych ministrów (kierowników urzędów centralnych) i wojewodów (prezydentów miast stopnia wojewódzkiego), w porozumieniu z Krajową Radą Radców Prawnych ustala na każdy rok limity przyjęć na aplikację radcowską w poszczególnych okręgowych komisjach arbitrażowych, kierując się potrzebami zapewnienia jednostkom organizacyjnym obsługi prawnej.

§ 10. 1. Zajęcia szkoleniowe aplikantów odbywają się w komisji arbitrażowej, sądzie, prokuraturze, państwowym biurze notarialnym, urzędach organów administracji państwowej oraz w innych jednostkach organizacyjnych, mających zorganizowaną obsługę prawną.

2. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej w porozumieniu z prezesem sądu wojewódzkiego, prokuratorem wojewódzkim oraz wojewodą lub prezydentem miasta stopnia wojewódzkiego deleguje aplikanta do odbycia zajęć szkoleniowych w kierowanych lub nadzorowanych przez nich jednostkach organizacyjnych na okres ustalony w programie aplikacji radcowskiej. Skierowanie aplikanta do odbycia zajęć szkoleniowych w innej jednostce organizacyjnej następuje w porozumieniu z kierownikiem tej jednostki.

3. Zajęcia szkoleniowe aplikantów będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej odbywają się w zakresie prawa karnego w sądach i prokuraturach wojskowych. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 11. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej organizuje i nadzoruje szkolenie aplikantów przy współdziałaniu z radą okręgowej izby radców prawnych. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej powołuje kierownika szkolenia aplikantów.

§ 12. 1. Szkolenie aplikantów obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne, w tym również kolokwia.

2. Zajęcia szkoleniowe aplikantów są prowadzone przez arbitry, sędziów, prokuratorów i radców prawnych. Prowadzenie zajęć szkoleniowych może być powierzone również nauczycielom akademickim oraz pracownikom naukowym placówek naukowo-badawczych, a także praktykom z zakresu działalności gospodarczej.

3. Osoby prowadzące szkolenie aplikantów, po zakończeniu szkolenia pod ich kierunkiem, składają prezesowi okręgowej komisji arbitrażowej pisemną opinię o przebiegu aplikacji radcowskiej.

§ 13. Kierownik szkolenia aplikantów, po zakończeniu aplikacji radcowskiej, składa prezesowi okręgowej

komisji arbitrażowej opinię o jej przebiegu w odniesieniu do każdego aplikanta.

§ 14. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej może na wniosek aplikanta skrócić okres aplikacji radcowskiej w wypadkach wymienionych w art. 32 ust. 2 ustawy, po zasięgnięciu opinii rady okręgowej izby radców prawnych.

§ 15. Program aplikacji radcowskiej ustala Prezes Państwowego Arbitrażu Gospodarczego w porozumieniu z Krajową Radą Radców Prawnych oraz z Szefem Urzędu Rady Ministrów, Ministrem Sprawiedliwości, Prokuratorem Generalnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, a ponadto odpowiednio z Ministrami: Administracji i Gospodarki Przestrzennej, Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych w zakresie tematyki szkolenia objętej właściwością tych ministrów.

§ 16. 1. Aplikant po ukończeniu aplikacji radcowskiej powinien przystąpić do egzaminu radcowskiego w najbliższym terminie egzaminu, wyznaczonym przez prezesa okręgowej komisji arbitrażowej.

2. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej wyznacza nowy termin egzaminu radcowskiego aplikantowi, który nie przystąpił do egzaminu w pierwszym terminie z przyczyn usprawiedliwionych lub uzyskał negatywną ocenę z egzaminu.

3. Przepisy ust. 1 i 2 mają zastosowanie odpowiednio do osób przystępujących do egzaminu radcowskiego, o których mowa w art. 25 ust. 2, art. 30 ust. 2 i art. 79 ust. 1 pkt 3 ustawy.

§ 17. 1. Egzamin radcowski składa się przed komisją egzaminacyjną powołaną przez prezesa okręgowej komisji arbitrażowej.

2. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi: prezes lub wiceprezes okręgowej komisji arbitrażowej jako przewodniczący, sędzia sądu wojewódzkiego wyznaczony przez prezesa tego sądu, przedstawiciel wojewody lub prezydenta miasta stopnia wojewódzkiego, oraz dwaj radcowie prawni wskazani przez radę okręgowej izby radców prawnych.

3. W komisji egzaminacyjnej, przed którą składa egzamin osoba będąca żołnierzem w czynnej służbie wojskowej lub funkcjonariuszem Milicji Obywatelskiej, uczestniczy również odpowiednio przedstawiciel Ministra Obrony Narodowej lub Ministra Spraw Wewnętrznych w zakresie tematyki szkolenia objętej właściwością tych ministrów (§ 15).

§ 18. 1. Egzamin radcowski odbywa się w październiku każdego roku.

2. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej w razie potrzeby wyznacza dodatkowy termin egzaminu radcowskiego dla osób wymienionych w § 16 ust. 2. Egzaminem tym mogą być objęte również osoby zamieszkałe w okręgu innej okręgowej komisji arbitrażowej.

3. O terminie egzaminu radcowskiego prezes okręgowej komisji arbitrażowej zawiadamia osoby składające egzamin, członków komisji egzaminacyjnej i Prezesa Państwowego Arbitrażu Gospodarczego — nie później jednak niż na dwa miesiące przed tym terminem.

§ 19. 1. Egzamin radcowski jest pisemny i ustny.

2. Egzamin pisemny odbywa się w obecności co najmniej dwóch członków komisji egzaminacyjnej, a egzamin ustny — w obecności całej komisji egzaminacyjnej.

§ 20. Egzamin pisemny polega na opracowaniu:

- 1) wniosku arbitrażowego oraz pozwu sądowego lub opinii, że dochodzenie roszczenia nie jest uzasadnione, bądź środka odwoławczego w tych postępowaniach lub opinii, że wniesienie tego środka nie jest uzasadnione,
- 2) projektu umowy zawieranej w zakresie działalności gospodarczej jednostki organizacyjnej,
- 3) projektu resortowego aktu prawnego lub aktu prawnego terenowego organu administracji państwowej.

§ 21. W razie negatywnej oceny co najmniej dwu opracowań pisemnych, komisja egzaminacyjna nie dopuszcza osoby egzaminowanej do egzaminu ustnego.

§ 22. Egzamin ustny obejmuje tematykę podstawowych założeń polityki społeczno-gospodarczej i następujące dziedziny prawa, których znajomość jest niezbędna do prawidłowego wykonywania zawodu radcy prawnego:

- 1) zagadnienia prawne ustroju Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) prawo cywilne, gospodarcze, administracyjne, pracy, karne oraz zasady legislacji w zakresie mającym zastosowanie w działalności jednostek organizacyjnych,
- 3) postępowania arbitrażowe, sądowe i administracyjne,
- 4) zasady wykonywania zawodu radcy prawnego.

§ 23. 1. Osoby, które odbyły aplikację arbitrażową, sądową, notarialną lub prokuratorską i złożyły odpowiedni egzamin (art. 25 ust. 2 ustawy), składają egzamin ustny z problematyki określonej w § 22, która nie była objęta programem ukończonej przez nie aplikacji i złożonym egzaminem.

2. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej ustala zakres egzaminu wymienionego w ust. 1 oraz egzaminu uzupełniającego, o którym mowa w art. 30 ust. 2 ustawy, w porozumieniu z radą właściwej okręgowej izby radców prawnych.

§ 24. Złożenie egzaminu radcowskiego i jego wynik prezes okręgowej komisji arbitrażowej stwierdza zaświadczeniem.

§ 25. 1. Przewodniczący i członkowie komisji egzaminacyjnej otrzymują za przeprowadzenie egzaminu radcowskiego wynagrodzenie według następujących zasad:

- 1) wynagrodzenie ustala się w zależności od' liczby egzaminowanych osób,
- 2) wynagrodzenie obejmuje należność za opracowanie tematów egzaminu, udział w egzaminie oraz za ocenę prac egzaminacyjnych.

2. Wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, oraz wynagrodzenia za kolokwia ustala Prezes Państwowego Arbitrażu Gospodarczego w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

§ 26. Szczegółowy zakres egzaminu radcowskiego i sposób przeprowadzenia egzaminu określa Prezes Państwowego Arbitrażu Gospodarczego w porozumieniu z Krajową Radą Radców Prawnych.

§ 27. Aplikanci, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia odbywają aplikację radcowską, kończą tę aplikację i zdają egzamin radcowski według przepisów dotychczasowych; do trybu składania egzaminu i składu komisji egzaminacyjnej stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia.

§ 28. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. *J. Obodowski*